Joanna Ostrowska

HISZPAŃSKI starter

język i kultura

Poznaj ciekawostki o kulturze Hiszpanii.
Naucz się podstaw języka hiszpańskiego.

EDGARD
JEZYKIOBCE.PL

SPIS TREŚCI

1. Język hiszpański 7
2. Regionalizm 19
3. Hiszpański styl życia 31
4. Kuchnia 43
5. Jedzenie na mieście 55

Powtórzenie 67

6. Święta 69
7. Tradycje 81
8. Rozrywka 93
9. Zakupy 105

Powtórzenie 117

10. Sport 119
11. Filmy i seriale 131
12. Muzyka 143
13. Sztuka i literatura 155

Powtórzenie 167

14. Ciemna strona słonecznej Hiszpanii 169
15. Ameryka Łacińska 181

Powtórzenie 193

Klucz odpowiedzi 195

Słowniczek hiszpańsko-polski 206

JĘZYK HISZPAŃSKI 1

Czy wiesz...

- co odpowiedzieć na pytanie *qué tal*?
- jak odczytać hiszpańskie gesty?
- jak przeklinają Hiszpanie?
- do kogo Hiszpanie zwracają się na „ty”, a do kogo na „pan”, „pani”?

W tym rozdziale:

- ✔ najbardziej przydatne zwroty
- ✔ powitania i pożegnania
- ✔ zasady wymowy i akcentowania
- ✔ zaimki osobowe i odmiana czasownika *llamarse*

SŁOWNICTWO

levantarse
wstawać

ducharse
brać prysznic

sacar al perro
wyprowadzać psa

ir a trabajar
iść do pracy

ir al gimnasio
iść na siłownię

hacer la compra
robić zakupy

quedar con los amigos
umawiać się ze znajomymi

ir al cine
iść do kina

volver a casa
wracać do domu

preparar la cena
robić kolację

ver la tele
oglądać telewizję

acostarse
kłaść się spać

ĆWICZENIE 1 Na podstawie tekstu zaznacz, czy podane zdania są prawdziwe (V – verdadero), czy fałszywe (F – falso).

Patricia se levanta a las siete, se ducha, toma un café y va a trabajar. Por la tarde queda con los amigos, va al gimnasio o hace la compra. Cuando vuelve a casa, prepara la cena, y después ve la tele. Se acuesta sobre las once.

1. Patricia va a trabajar a las siete. .....
2. Patricia desayuna café. .....
3. Patricia va al gimnasio todos los días. .....
4. A veces Patricia va al cine con los amigos. .....
5. Patricia cena en casa. .....
6. Patricia termina de cenar sobre las once. .....

a las siete o siódmej
tomar un café pić kawę
por la tarde po południu
después potem
sobre las once około jedenastej

CIEKAWOSTKA

Hiszpanie są niepunktualni – tym razem to nie do końca stereotyp. Podchodzą do czasu bardziej na luzie niż Polacy, dlatego umawiając się z Hiszpanem, możesz śmiało dorzucić piętnastominutowy poślizg. Mało który Hiszpan uprzedzi cię, że spóźni się 5 minut, a na pytanie *¿Cómo vas?* (dyplomatyczny sposób na ponaglenie spóźnialskiego) często otrzymasz odpowiedź *Ya voy* (już idę/jadę), choć twój przyjaciel będzie jeszcze w domu.

KULTURA

Hiszpania na talerzu

Hiszpanie jedzą dużo mięsa, głównie kurczaka (*pollo*) i wieprzowinę (*cerdo*). Z ryb dominują dorsz (*bacalao*) i morszczuk (*merluza*), zaś owoce morza – głównie krewetki (mniejsze *gambas* i większe *langostinos*) – zarezerwowane są na specjalne okazje, jak kolacja wigilijna. Ich spożycie wzrasta też latem, kiedy Hiszpanie wyjeżdżają na wakacje do nadmorskich miejscowości i stołują się na mieście.

Flagowymi daniami kuchni hiszpańskiej są ziemniaczany omlet *tortilla de patatas*, przypominająca risotto *paella* oraz chłodnik *gazpacho*. Tortilla jest daniem uniwersalnym – możemy ją zjeść w kanapce na śniadanie, jako przystawkę przed obiadem albo w ramach lekkiej kolacji. Paella wywodzi się z regionu Walencji, ale można jej spróbować w całej Hiszpanii; przygotowywana na wielkiej płaskiej patelni z dwoma uchwytami zwanej *paellera*, jest idealnym daniem na niedzielny rodzinny obiad. Gazpacho to typowa dla Andaluzji zupa ze zblendowanych surowych warzyw: pomidorów (*tomates*), ogórka (*pepino*), papryki (*pimiento*), czosnku (*ajo*), oliwy z oliwek (*aceite de oliva*) i octu (*vinagre*); serwowana na zimno, doskonale sprawdza się w upalne dni.

Jeśli chodzi o słodkości, Hiszpania słynie z deserów takich jak *flan* (budyń jajeczny polany karmelem), *arroz con leche* (ryż na mleku) i *crema catalana* (hiszpański wariant francuskiego *crème brûlée*).

CIEKAWOSTKA

Czym jest *tortilla*? W Meksyku to płaski okrągły placek z mąki kukurydzianej, który znamy z *tacos*, *quesadillas* i *burritos*. Meksykanie jedzą tortille jak pieczywo. Tortilla hiszpańska (*tortilla española* albo *tortilla de patatas*) to z kolei gruby omlet z jajek (*huevos*), ziemniaków (*patatas*) i cebuli (*cebolla*), choć ten ostatni składnik ma swoich przeciwników. *Cebollistas* (cebulowcy) twierdzą, że tortilla z cebulą jest słodsza i bardziej soczysta, *sincebollistas* (bezcebulowcy) preferują prostszy przepis. Co roku w Hiszpanii odbywa się konkurs na najlepszą *tortilla de patatas* w kraju, a w jury zasiadają najwybitniejsi hiszpańscy kucharze.

GRAMATYKA

Forma *hay*

Żeby powiedzieć, że coś jest, a czegoś nie ma, używamy odpowiednio form **hay** i **no hay**. Są nieodmienne i stoją przed podmiotem, zwykle poprzedzonym rodzajnikiem nieokreślonym (*un*, *una*, *unos*, *unas*) albo liczebnikiem.

A las 10 ***hay*** *una visita guiada.* – O dziesiątej jest zwiedzanie z przewodnikiem.

En mi pueblo ***hay*** *dos iglesias.* – W moim miasteczku są dwa kościoły.

Formy *hay* używamy do:

→ pytania o istnienie danej rzeczy:

*¿****Hay*** *wifi?* – Czy jest wifi?

→ informowania o istnieniu danej rzeczy:

En el museo ***hay*** *cuatro salas.* – W muzeum są cztery sale.

Zwrot **hay que** znaczy „trzeba".

ĆWICZENIE 4 Podpisz ilustracje, używając formy *hay* i liczebników.

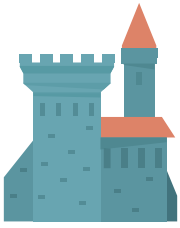

1. .....

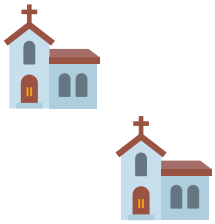

2. .....

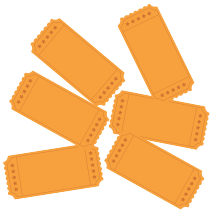

3. .....

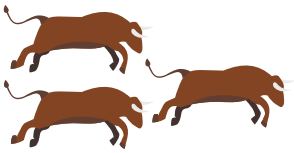

4. .....

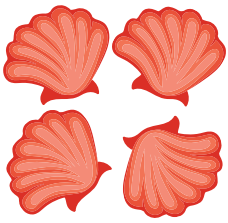

5. .....

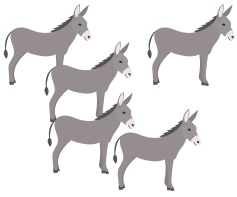

6. .....

CIEKAWOSTKA

W Hiszpanii mleczaki spod poduszki wyciąga nie zębowa wróżka, a myszka – *Ratoncito Pérez*. W zamian zostawia monetę albo drobny prezent. Postać myszki spopularyzował w XIX w. jezuita Luis Coloma, pisząc bajkę dla ośmioletniego króla Alfonsa XIII, któremu wypadł ząb. W Madrycie *Ratoncito Pérez* ma swoje muzeum, pamiątkową tablicę, a nawet drzwiczki przy stacji metra, rzekomo prowadzące do jego norki.

EDGARD JĘZYKI OBCE.PL

KOMUNIKACJA

Tienes que ir todo recto.
Musisz iść prosto.

¡Gracias por la ayuda!
Dzięki za pomoc!

Cerca hay dos estaciones.
W pobliżu są dwie stacje.

Disculpa, ¿me puedes ayudar?
Przepraszam, możesz mi pomóc?

¿Y dónde puedo comprar el billete?
A gdzie mogę kupić bilet?

Necesito llegar a la Plaza de España.
Muszę się dostać na Plaza de España.

ĆWICZENIE 8 Uzupełnij dialog powyższymi zdaniami.

—**1.** ..... Estoy buscando la estación de metro.
—**2.** .....: Lavapiés y Tirso de Molina. ¿Cuál buscas?
—No sé el nombre. **3.** .....
—Entonces Lavapiés, línea 3. **4.** ..... por esta calle hasta llegar a una plaza. Allí está la boca de metro.
—¡Gracias! **5.** .....
—En la máquina. ¿Tienes la tarjeta de transporte?
—No...
—Pues la necesitas. También se compra en la máquina. Ahí cargas los billetes.
—**6.** .....

la boca de metro zejście do metra
la máquina automat
la tarjeta de transporte karta miejska
cargar nabijać, ładować

CIEKAWOSTKA

Inną katalońską tradycją są *castells*, czyli wieże z ludzi. Uczestnicy wspinają się sobie na ramiona, tworząc nawet 10-metrowe konstrukcje. Koroną wieży jest dziecko. *Castells* można zobaczyć podczas katalońskich fiest, a tradycja ta została wpisana na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO.

CZAS NA TRENING

ĆWICZENIE 10 Dopasuj hobby do wypowiedzi.

Ana: Este verano voy con mi novio a Noruega, queremos alquilar un coche y ver todo el país.
Pedro: Mañana no puedo quedar, tengo clase de tango.
Alba: Tengo en casa todos sus libros, es mi autor favorito.
Eva: Los lunes y los miércoles voy a la piscina, y los sábados por la mañana tengo clase de tenis.
Víctor: Es la mejor discoteca de Madrid, estoy allí todos los sábados.
Nacho: Las entradas cuestan casi cien euros, pero tengo que ir a este concierto.

1. Le gusta salir de fiesta. .....
2. Le gusta la música. .....
3. Le gusta leer. .....
4. Le gusta viajar. .....
5. Le gusta hacer deporte. .....
6. Le gusta bailar. .....

ĆWICZENIE 11 Uzupełnij tekst właściwą formą czasowników zwrotnych.

Todos los viernes organizo una noche de juegos de mesa. **1.** ..... (*encontrarse*, *nosotros*) en mi casa sobre las 21:00. Normalmente somos cuatro amigos: Javi, Alejandro, Paco y yo. Saco las cervezas y algo para picar, **2.** ..... (*sentarse*, *nosotros*) en el sofá y empezamos a jugar. A Javi no le gusta perder: **3.** ..... (*enfadarse*, *él*), a veces incluso **4.** ..... (*irse*, *él*) a su casa. Alejandro siempre quiere jugar al Parchís, pero es un juego muy largo y todos **5.** ..... (*aburrirse*, *ellos*) rápido. Paco vive lejos, así que a veces **6.** ..... (*quedarse*, *él*) a dormir; pedimos una pizza y vemos una peli.

ĆWICZENIE 12 Opisz, jak wygląda poranek Diega, odmieniając podane czasowniki i zapisując słownie godziny.

ponerse ropa de deporte / ducharse / subir al metro /
tomar un café / desayunar en el bar / salir a correr

6:00 6:05 6:10 6:20 7:15 7:35 8:00

Diego se levanta a las seis.

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....

EDGARD JĘZYKIOBCE.PL

Dwaj tenorzy

Aż dwóch z Trzech Tenorów, którzy w latach 90. XX w. występowali wspólnie na koncertach, to Hiszpanie.

Plácido Domingo przez wiele dekad śpiewał na najważniejszych scenach operowych, od Metropolitan Opera w Nowym Jorku po La Scala w Mediolanie. Jego głos jest mocny i dramatyczny; świetnie sprawdza się w rolach wielkich bohaterów. Zasłynął nie tylko jako tenor, ale także jako dyrygent i promotor opery. Jego repertuar obejmuje dziesiątki ról w operach włoskich, francuskich i niemieckich.

José Carreras ma głos cieplejszy i wrażliwszy. Zasłynął z ról w operach Verdiego i Pucciniego, ale także z niezwykłej historii osobistej – po wielomiesięcznej walce z ostrą białaczką, wrócił na scenę i dalej koncertował.

Koncerty Plácida Domingo, José Carrerasa i trzeciego tenora – Luciano Pavarottiego – stały się globalnym fenomenem i przyczyniły do ogromnej popularyzacji opery, docierając do milionów słuchaczy, którzy wcześniej nie interesowali się muzyką klasyczną. Dzięki nim opera zaczęła być postrzegana nie tylko jako sztuka elit, ale także jako forma rozrywki dostępna dla szerokiej publiczności.

CIEKAWOSTKA

„Zabiłem byka, cóż to był za byk!". Czy wiesz, że słynny cytat z opery *Carmen* w oryginale brzmi: *Toréador, en garde!*? Bo choć akcja *Carmen* rozgrywa się w Sewilli i opowiada historię tragicznej miłości żołnierza José do andaluzyjskiej Cyganki, nie jest operą hiszpańską, ale dziełem francuskiego kompozytora Georges'a Bizeta. Bizet wplótł w partyturę elementy nawiązujące do muzyki hiszpańskiej, jednak całe dzieło oryginalnie śpiewane jest w języku francuskim.

CIEKAWOSTKA

W XVII w. w Hiszpanii zaczęła rozwijać się forma teatru muzycznego, przypominająca dzisiejsze musicale – *zarzuela*. Łączyła sceny mówione i śpiewane, do których z czasem doszedł taniec. Początkowo zarzuele były wystawiane dla dworu, a do szerszej publiczności trafiły dopiero na przełomie XIX i XX w. Zainspirowane życiem Madrytu, poruszały tematykę społeczną, koncentrując się na perypetiach zwykłych ludzi, intrygach miłosnych, lokalnych świętach i konfliktach klasowych. Zarzuele wystawiane są do dziś w hiszpańskich operach.

CIEKAWOSTKA

Gitara hiszpańska – *guitarra española* – to nic innego jak gitara klasyczna. Ma sześć nylonowych strun, szeroki gryf i drewniany korpus. Nieco inna jest gitara flamenco – lżejsza, ze strunami zawieszonymi niżej nad gryfem, żeby ułatwić szybką grę.

HISZPAŃSKI starter

język i kultura

Słoneczna Hiszpania skradła twoje serce?
Na twojej playliście rządzą reguetón oraz rytmy latino?
Różnorodne tapasy to twoje ulubione przekąski?
Chcesz opanować podstawy języka hiszpańskiego?

Co znajdziesz w książce?

- ciekawostki o życiu w Hiszpanii i w Ameryce Południowej
- trendy i tematy na czasie
- proste zagadnienia gramatyczne i informacje o wymowie
- słownictwo idealne na początek nauki (A1–A2)
- wyrażenia i zdania przydatne w rozmowach
- tematyczne słowniczki obrazkowe
- różnorodne ćwiczenia i regularne powtórki
- praktyczny słowniczek hiszpańsko-polski

Zacznij przygodę z hiszpańskim! ¡Vamos!

EDGARD
JEZYKIOBCE.PL

Pełna oferta: **www.jezykiobce.pl**
Ucz się z nami i obserwuj

Cena: 59,99 zł
ISBN 978-83-68586-75-6
9 788368 586756